

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Кафедра соціальної медицини та громадського здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перша проректорка ІФНМУ
проф. Ерстенюк Г. М.

« 08 » 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Клінічна епідеміологія та доказова медицина

Освітньо-наукова програма вищої освіти підготовки фахівців
Рівень вищої освіти Третій (освітньо-науковий) рівень
Кваліфікація освітня Доктор філософії
Галузь знань 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 222 Медицина

Затверджено на засіданні
Центральної методичної ради
Протокол № 5 від 30.06.2020 р.
Голова ЦМР Г. М. Ерстенюк

РОЗРОБНИКИ:

О. З. Децик, д. мед. н., проф., завідувачка кафедри соціальної медицини та громадського здоров'я Івано-Франківського національного медичного університету.

І. В. Стовбан, к. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини та громадського здоров'я Івано-Франківського національного медичного університету.

Ж. М. Золотарьова, к. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини та громадського здоров'я Івано-Франківського національного медичного університету.

Івано-Франківськ – 2020

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри соціальної медицини та громадського здоров'я
Протокол № 10 від 29 травня 2020 р.

Завідувачка кафедри проф. Децик О. З.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
  - 5.1 Структура навчальної дисципліни
  - 5.2 Тематичні плани
    - 5.2.1. Тематичний план лекцій
    - 5.2.2. Тематичний план практичних занять
    - 5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи
  - 5.3 Методи навчання
  - 5.4 Система оцінювання
    - 5.4.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності
    - 5.4.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання
6. Політика навчальної дисципліни
7. Перелік навчально-методичної літератури
  - 7.1 Основна
  - 7.2 Додаткова
  - 7.3 Інформаційні ресурси

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Клінічна епідеміологія та доказова медицина
Викладачі	д. мед. н., проф. Децик О. З. к. мед. н., доц. Золотарьова Ж. М. к. мед. н., доц. Карпинець І. М.
Контактний телефон кафедри	(342) 52-71-11
Е-mail кафедри	social@ifnmu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на навчально-методичні ресурси відповідної сторінки кафедри на офіційному сайті ІФНМУ	https://cutt.ly/tcljZJp
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні кімнати, обладнані мультимедійними засобами; комп'ютерний клас з програмним забезпеченням.
Консультації	Середа, 16:30-18:00

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» вивчається здобувачами наукового ступеня *доктора філософії* спеціальності 222 «Медицина» у першому семестрі першого року навчання й забезпечує ґрунтовні знання щодо перевірки ефективності та безпеки методик діагностики, профілактики та лікування в клінічних дослідженнях на основі доказової медицини у сфері професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

Клінічна епідеміологія є структурним елементом доказової медицини, яка спрямована на розвиток обсягу знань, необхідних для розуміння причин і патофізіологічних механізмів захворювання, клінічного досвіду, інтуїції та набору професійних якостей, що в сукупності становлять так зване клінічне мислення. Дисципліна вивчає закономірності поширення та прогнозування будь-якого захворювання на основі вивчення клінічного перебігу хвороби, які ґрунтуються на суворих наукових принципах і методах, що сприяють мінімізації систематичних і випадкових помилок у медичній практиці.

В аспекті змістового наповнення навчальна дисципліна «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» тісно інтегрується із усіма компонентами освітньо-наукової програми здобувачів наукового ступеня доктора філософії та ґрунтується на вивченні теоретичних (історії медицини, інформатики, етики, гігієни та екології, епідеміології, соціології та медичної соціології, основ економічних теорій, соціальної медицини тощо) та клінічних (внутрішньої медицини, хірургії, акушерства та гінекології, педіатрії тощо) дисциплін, включених до другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми вищої освіти підготовки фахівців.

3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» є формування у аспіранта поглиблених професійних знань у сфері епідеміології, навчання фахівця здійснювати науково-дослідну, науково-виробничу, організаційно-управлінську та педагогічну діяльність на основі доказової медицини і його підготовка до самостійної науково-дослідницької роботи.

Цілі навчальної дисципліни:

- набуття базових знань з клінічної епідеміології, біостатистики і медичних досліджень,
- навчання важливим методам критичного аналізу медичної літератури, що дозволяють обирати найбільш якісну і клінічно придатну інформацію,
- оволодіння принципами і прикладними методами описової та аналітичної біостатистики,
- формування основ науково-дослідницької діяльності, базових навичок планування і проведення медичних досліджень.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

Навчальна дисципліна «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» спрямована на оволодіння слухачами такими **компетентностями**:

інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної та професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики з наступною інтеграцією у світовий науковий простір через друковані праці.

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до науково-професійного вдосконалення.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність здійснювати аналітичну та експериментальну наукову діяльність, організовувати, планувати та прогнозувати результати наукових досліджень.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 7. Здатність використовувати академічну українську та іноземну мови з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів у професійній, науковій і педагогічній діяльності.

ЗК 8. Уміння спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізу інформації.

ЗК 10. Здатність до адаптації, дії в новій ситуації, бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Уміння працювати в команді.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, вести здоровий спосіб життя.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези.

СК 11. Дотримання етики та академічної доброчесності.

СК 12. Спроможність брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) у сфері власного наукового дослідження, медицини та охорони здоров'я загалом.

Навчальна дисципліна «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» скерована на досягнення слухачами наступних **результатів навчання:**

ПРН 2. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності при проведенні наукового дослідження в медицині.

ПРН 4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН 5. Вміти генерувати нові ідеї чи процеси у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН 6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

ПРН 8. Організувати та виконувати оригінальне наукове дослідження.

ПРН 9. Пояснювати принципи, специфічність та адекватність методів дослідження, інформативність обраних показників.

ПРН 10. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження

- за обраним напрямом наукового дослідження та освітньої діяльності.
- ПРН 12.* Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та різні інституції суспільства.
- ПРН 14.* Користуватися основами патентознавства та захисту інтелектуальної власності.
- ПРН 15.* Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та різні інституції суспільства.
- ПРН 16.* Демонструвати безперервний розвиток та самовдосконалення інтелектуального і загальнокультурного рівня, самореалізацію та високу ділову репутацію.
- ПРН 18.* Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, організувати роботу колективу, формуючи чіткі правила комунікації всередині та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.
- ПРН 19.* Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- ПРН 20.* Дотримуватися академічної та професійної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура навчальної дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість годин, з них				Вид контролю
			Всього, год/ кредитів ECTS	Аудиторних		СПР	
				Лекції	Практичні		
Очна (денна)	I	I	90/3,0	10	20	60	ПМК

5.2. Тематичні плани

5.2.1. Тематичний план лекцій

№	Теми	Години
1.	Клінічна епідеміологія як наука та предмет викладання. Методичні основи організації епідеміологічних досліджень.	2
2.	Дизайни епідеміологічних досліджень.	2
3.	Систематичні похибки в епідеміологічних дослідженнях.	2
4.	Процес прийняття клінічних рішень у доказовій медицині.	2
5.	Оцінка результатів епідеміологічних досліджень.	2
ВСЬОГО		10

5.2.2. Тематичний план практичних занять

№	Теми	Години
1.	Етика проведення досліджень. Роль і права пацієнтів в наукових дослідженнях	2
2.	Дизайни епідеміологічних досліджень. Клінічні випробування, їх особливості	2
3.	Види похибок в епідеміологічних дослідженнях. Джерела систематичних похибок та методи їх корекції	2
4.	Клінічні випробування, їх особливості, фази проведення	2
5.	Показники ефективності діагностичних тестів. Оцінка якості життя та глобального тягаря хвороб	2
6.	«Золотий стандарт» клінічних випробувань	2
7.	Формулювання клінічного питання, його структура, типи	2
8.	Пошук доказів (відповідей на сформульоване запитання), алгоритм, основні джерела даних, рівні доказовості	2
9.	Доказова профілактика	2
10.	Підсумковий модульний контроль	2
ВСЬОГО		20

5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи

№	Теми	Год.
1.	Підготовка до аудиторних занять.	10
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	2.1. Клінічна епідеміологія: історія розвитку, основні принципи і методи дослідження, взаємозв'язок з біостатистикою	5
	2.2. Перший крок доказової медицини. Види і анатомія утворення клінічних питань з використанням принципу PICO	5
	2.3. Другий крок доказової медицини. Джерела доказової медицини. Структура і зміст наукової публікації. Пошук інформації в електронних базах даних. Бібліотека Кокрайн і Кокрайнівське співробітництво	5
	2.4. Третій крок доказової медицини. Критична оцінка доказів у наукових публікаціях	5
	2.5. Показники досліджень чинників ризику	5
	2.6. Показники досліджень ефективності лікування та профілактики	5
	2.7. Показники досліджень частоти захворювання та його прогнозу	5
	2.8. Оцінка ефективності досліджень. Методи економічного аналізу	
	2.9. Четвертий крок доказової медицини. Застосування отриманих даних у практиці. Клінічні настанови та їх оцінка	5
	2.10. П'ятий крок доказової медицини. Медичний аудит: визначення, мета, принципи і призначення. Аналіз помилок	
ВСЬОГО		60

5.3. Методи навчання

Методи навчання дисципліни «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» включають:

- *за джерелом передачі та сприймання навчальної інформації* – словесні (лекція, бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою), наочні (ілюстрування, демонстрування, спостереження), практичні (ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота) та інтерактивні (дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра);
- *за характером пізнавальної діяльності* – пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький;
- *за метою і завданнями* – методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок; методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи з осмисленням й засвоєнням нового матеріалу із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок;
- *з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання* – методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції та взаємокорекції.
- *дистанційні технології* – використання хмарного додатку Teams ліцензійного пакету Microsoft Office чи застосування програми для адміністрування опитування Google Forms яка входить в офісний набір Google Drive.

5.4. Система оцінювання

5.4.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Навчальна дисципліна «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» складається з 10-ти двогодинних занять: 9 практичних занять включають теми модуля, а 10-те – підсумковий модульний контроль.

Поточний контроль засвоєння тем здійснюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, шляхом тестового контролю, усного опитування та вирішення індивідуальних ситуаційних задач. При вивченні кожної теми дисципліни здобувач наукового ступеня доктора філософії може отримати за поточний контроль від 0 до 13 балів. Мінімальний позитивний бал за кожен тему практичного заняття – 7.

Оцінювання протягом вивчення дисципліни проводиться у формі усних та письмових опитувань, практична перевірка, тестування, перевірка письмового практичного завдання, перевірка виконання кейсу. Всі роботи повинні бути виконані самостійно, схожі між собою роботи будуть відхилені.

Тестовий контроль знань оцінюється від 0 до 5 балів (10 тестових запитань, кожна правильна відповідь з яких оцінюється в 0,5 балів).

Усне опитування включає в себе відповіді запитання теми заняття і оцінюється від 0 до 5 балів. Розподіл балів за усне запитання:

Бал	Критерії
0	Аспірант/здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, викладає матеріал уривчастими реченнями.
1	Аспірант/здобувач володіє матеріалом на початковому рівні, основну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
2	Аспірант/здобувач здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні

	стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
3	Аспірант/здобувач володіє матеріалом, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок.
4	Аспірант/здобувач виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем.
5	Аспірант/здобувач виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє здобути знання застосувати в науково-дослідній діяльності.

Розв'язування індивідуальних ситуаційних завдань оцінюється від 0 до 3 балів. Розподіл балів за виконання ситуаційної задачі:

Бал	Критерії
0	Здобувач взагалі не виконав індивідуальну ситуаційну задачу.
1	Здобувач частково виконав із значними помилками індивідуальну ситуаційну задачу.
2	Здобувач виконав з незначними помилками індивідуальну ситуаційну задачу.
3	Здобувач у повному об'ємі виконав індивідуальну ситуаційну задачу.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали при вивченні модуля не менше 63 балів.

Для покращення власної поточної оцінки здобувач/аспірант за бажанням

може отримати індивідуальне завдання.

Індивідуальна робота аспіранта може бути виконана тільки за його власним бажанням та оцінена від 0 до не більше як 3 бали. Вони додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність.

№	Форми індивідуальної роботи	Бали
1.	Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни	1
2.	Підготовка та захист реферату чи презентації з метою поглибленого вивчення тем дисципліни	2
3.	Написання наукової статті з використанням методів клінічної епідеміології та доказової медицини	3

5.4.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення дисципліни на останньому практичному занятті. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

№	Засоби контролю підсумкового модульного контролю:	Кількість балів	Мінімальний бал
1.	Тестовий контроль (40 запитань, кожне з яких оцінюється в 1 бал)	0-40	30
2.	Індивідуальне усне опитування (4 запитання, кожне з яких оцінюється від 0 до 10 балів)	0-40	20
РАЗОМ		0-80	50

Тестування проводиться у комп'ютерному класі. База питань, які виносяться на підсумковий модульний контроль, доступна здобувачам за місяць до початку його проведення на сторінці кафедри офіційного сайту ІФНМУ.

Індивідуальне опитування проводиться викладачем, який приймає підсумковий модульний контроль, відповідно до переліку питань. Кожен здобувач отримує шляхом сліпого вибору по одному питанню з чотирьох блоків. Відповідь на кожне запитання оцінюється від 0 до 10 балів:

Бал	Критерії
0	Слухач, який взагалі не володіє навчальним матеріалом.
1	Слухач володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів,

	викладає матеріал уривчастими реченнями.
2	Слухач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
3	Слухач володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу, за допомогою викладача, відтворює на репродуктивному рівні.
4	Слухач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.
5	Слухач може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
6	Слухач здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
7	Слухач вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок.
8	Слухач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки.
9	Слухач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
10	Слухач самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем.

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться куратором відділу ECTS та моніторингу якості освіти університету.

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
180-200	5 (відмінно)	A	Відмінно
160-179	4 (добре)	B	Дуже добре
140-159		C	Добре
130-139	3 (задовільно)	D	Задовільно
120-129		E	Достатньо
100-119	2 (незадовільно)	FX	Незадовільно
1-99		F	Незадовільно

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання навчальної дисципліни «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному медичному університеті».

Вивчення клінічної епідеміології посідає важливе місце в підготовці здобувача наукового ступеня доктора філософії, оскільки доказова медицина в її сучасному розумінні є чітко структурованою методологічною базою, що слугує основним інструментом критичної оцінки якості (ступеня доказовості) наукової медичної інформації.

Дисципліна включає лекції та практичні заняття. Під час читання лекції професор/доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На практичному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій діяльності. Для проведення практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня доктора філософії щодо підготовки і роботи на занятті (див. за покликанням на с. 4). Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного, тестового контролю знань та вирішенням індивідуальної ситуаційної задачі.

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачу за навчальну дисципліну становить 200 балів і є сумою балів за роботу на практичних заняттях (максимально 120) та сумою балів, отриманих за

підсумковий модульний контроль (максимально 80). До підсумкового модульного контролю допускаються слухачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали при вивченні модуля не менше 72 балів.

Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – *поважна* чи *неповажна*. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана університетською клінікою, розпорядження чи заява відділу аспірантури та докторантури ІФНМУ, якщо аспірант/здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається *неповажною*.

Для відпрацювання лекції аспірант/здобувач зобов'язаний представити лектору:

- якщо лекція пропущена з *поважної причини* – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття;
- якщо лекція пропущена з *неповажної причини* – дозвіл на відпрацювання, конспект лекції з обов'язковим опитуванням.

Відпрацювання пропущених практичних занять:

- з *поважної причини* заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки.
- з *неповажної причини* повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів із наданням довідки про дозвіл на відпрацювання.

Відпрацювання відбуваються на кафедрі кожної середи з 16.30 до 18.00 у чергового викладача шляхом усного опитування та перевірки тестового і ситуаційного завдання із пропущеної теми.

При вивченні навчальної дисципліни «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» передбачено використання дистанційних технологій (не більше 15 %).

Слухачі навчальної дисципліни «Клінічна епідеміологія та доказова медицина» повинні *дотримуватися академічної доброчесності, що передбачає:*

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – використання письмових робіт із зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Правила поведінки слухачів:

- поважно ставляться до викладача, чемно і терпляче поводяться зі своїми колегами, завжди готові їм допомогти, не провокують конфлікти;
- є чесними та відповідальними, ретельно готуються до занять, докладають зусиль до своєчасного виконання всіх завдань;
- активно займаються самостійною роботою, використовуючи посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовують нову літературу, використовують усі можливості для отримання необхідних знань;
- беруть участь у науково-дослідній роботі, конференціях тощо;
- не спізнюються на заняття;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають іншим і виконують усі вимоги викладачів з контролю знань

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

7.1. Основна

1. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РЄ. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.

7.2. Додаткова

1. Аналіз результатів медичних досліджень у пакеті EZR (R-statistics): для магістрів, інтернів, клінічних ординаторів та аспірантів галузі знань «Охорона здоров'я» / Гур'янов ВГ, Лях ЮЄ, Парій ВД, Короткий ОВ, Чалий ОВ; Нац. мед. ун-т ім. ОО Богомольця. – Київ : Вістка, 2018. 206 с.
2. Біостатистика / Під ред. Москаленка ВФ – К.: Книга плюс, 2009. 184 с.
3. Герасимов АН. Медицинская статистика: учебное пособие. – М.: ООО Медицинское информационное агентство, 2007. 480 с.
4. Громадське здоров'я: підручник для студентів вищих медичних навч. Закладів / Москаленко ВФ, Гульчій ОП, Грузєва ТС [та ін.]. – Вид. 3 – Вінниця: «Нова книга», 2013. 560 с.
5. Паліативна та хоспісна допомога: підручник / Під ред. Вороненка ЮВ, Губського ЮІ. – Вінниця : Нова Книга, 2017. 392 с.
6. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / За ред. проф. Вороненка ЮВ. – Київ, 2002. 359 с.
7. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я / Під ред. проф. Вороненка ЮВ. – Київ, 2002. 256 с.
8. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічного факультету) / Під ред. Москаленка ВФ – К.: Книга плюс, 2010. 328 с.
9. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічного факультету) / Кольцова НІ, Децик ОЗ, Рожко ММ [та ін.].

– Івано–Франківськ, 2000. 304 с.

10. *Biostatistics: A Guide to Design, Analysis, and Discovery / Second edition.* Ronald N, Forthofer, Eun Sul Lee, Michael Hernandez. – Amsterdam, Boston, Heidelberg etc., 2007. 493 p.
11. *Holyachenko O, Shulhai A, Nykytyuk O. Social medicine and health protection organization.* – Ternopil: Ukrmedknyha, 2005. 164 p.
12. *Medical Statistics at a Glance Text and Workbook.* Aviva Petria, Caroline Sabin. – Wiley-Blackwell, 2013. 288 p.
13. *Oxford Handbook of Medical Statistics, First Edition.* Janet Peacock, Philip Peacock. – Oxford University Press, 2011. 517 p.
14. *Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition.* Edited by Roges Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim and Chorh Chuan Tan. – Oxford University Press, 2017. 1728 p.
15. *Tulchinsky T. H. The new public health, the second edition.* / T. H. Tulchinsky, E. A. Varavikova. – Elsevier Academic Press, 2009. 672 p.

7.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я – www.who.int
2. Офіційний сайт Центру доказової медицини (CEBM) – www.cebm.net
3. Офіційний сайт Кохрейнівської бібліотеки – www.cochrane.org
4. Офіційний сайт Національної медичної бібліотеки США (NCBI) – www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
5. Офіційний сайт Канадського центру доказів в охороні здоров'я – www.cche.net
6. Сторінки кафедри на офіційному сайті ІФНМУ – <https://ifnmu.sharepoint.com/KSMOOZiMP/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?viewid=9b06e782%2D8f0d%2D45aa%2Db497%2Db4ac1df53564>
7. Офіційний сайт Національної наукової медичної бібліотеки України – <https://library.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Центру контролю та профілактики захворювань (CDC) – www.cdc.gov
9. Офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України – <https://phc.org.ua/>
10. Офіційний сайт Української бази медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх» – <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
11. Офіційний сайт журналу British Medical Journal – www.bmj.com
12. Офіційний сайт журналу Evidence-Based Medicine – www.evidence-basedmedicine.com